

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)

Ammatillista peruskoulutusta koskevan lain 531/2017 mukaan tutkintoon johtamattomana valmentavana koulutuksena voidaan järjestää ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa koulutusta sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaa koulutusta.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutus (TELMA-koulutus) antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta. Koulutuksen tavoitteena on pääsääntöisesti muu opiskelijan jatkosuunnitelma kuin ammatillisen tutkinnon suorittaminen. Tavoitteena on, että opiskelija löytää työn ja toimeentulon, asumisen, vapaa-ajan ja kuntoutumisen osalta ratkaisun hyvään ja ja toimintakyvyn mukaiseen itsenäiseen elämään.

Lakiin perustuen Opetushallitus määrää koulutuksen perusteet valmentaville koulutuksille. Koulutuksen perusteissa määrätään koulutuksen muodostuminen valinnaisista koulutuksen osista, koulutuksen osien laajuus osaamispisteinä ja koulutuksen osien osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi. Ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus muodostuu valinnaisista koulutuksen osista (VnA 673/2017, § 5).

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus toteutetaan aina erityisopetuksena ja opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma. Jos opiskelija tarvitsee koulutuksen osana kuntoutuspalveluja, koulutuksen tavoitteena on lisäksi yhteistyössä lähiverkoston ja kuntoutuspalveluiden tuottajien kanssa edistää moniammatillisesti ja monialaisesti opiskelijan kokonaiskuntoutusta.

Koulutuksen tavoitteena on antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta. Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija valmentautuu oman toimintakyvyn mukaiseen itsenäiseen elämään ja tutustuu työelämään sekä löytää itselleen sopivan muodon siihen osallistumiseksi. Hän selviytyy elämän eri osa-alueilla mahdollisimman itsenäisesti, kehittää omatoimisuuttaan ja toimintakykyään erilaisissa ympäristöissä. Hän oppii itselleen sopivia keinoja selviytyä arjessa ja yhteiskunnan kokonaisvaltaisena jäsenenä osallistumalla lähiyhteisönsä toimintaan.

Perusteen nimi	Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)
Määräyksen diaarinumero	OPH-2659-2017
Koulutuskoodit	Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA) (039999)
Voimaantulo	01.01.2018

SISÄLTÖ

1. Koulutuksen muodostuminen.	1
2. Koulutuksen osat.	2
2.1. Ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen, 0-25 osp (400005).	2
2.2. Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen, 0-15 osp (400006).	3
2.3. Työelämään valmentautuminen, 0-20 osp (400007).	5
3. Työhön ja itsenäisen elämään valmentavan koulutuksen osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.	6
3.1. Toimintakyvyn kartoitus.	6
4. Osaamisen arviointi.	7
5. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen kuvaus, arvoperusta ja koulutuksen tavoitteet.	8
5.1. Koulutuksen kuvaus.	8
5.2. Koulutuksen arvoperusta.	8
5.3. Koulutuksen tavoitteet.	9
5.4. Pedagoginen kuntoutus osana koulutusta.	9

1. Koulutuksen muodostuminen

Koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä ja koulutus muodostuu kokonaan valinnaisista koulutuksen osista.

- Ammatillinen toimintakyvyn vahvistaminen, 0-25 osaamispistettä
- Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen, 0-15 osaamispistettä
- Työelämään valmentautuminen, 0-20 osaamispistettä

Koulutus muodostuu määritellyistä valinnaisista koulutuksen osista (sekä muista valinnaisista koulutuksen osista, joista opiskelija voi suorittaa omien tavoitteidensa mukaisesti osaamistavoitteita 0–20 osaamispisteen verran.

Koulutuksen osien osaamistavoitteet on laajuudeltaan määritelty koulutuksen osan suurimman osaamispistemäärän mukaan. Niistä voidaan laatia pienempiä kokonaisuuksia koulutuksen osan osaamistavoitteiden pohjalta.

KOULUTUKSEN OSAT 60 OSP
Ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen, 0-25 osp
Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen, 0-15 osp
Työelämään valmentautuminen, 0-20 osp
Muut valinnaiset koulutuksen osat 0-20 osp <i>Opiskelija voi sisällyttää koulutukseensa valinnaisia koulutuksen osia, joiden tavoitteet ja arviointi tulee sisällyttää opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Valinnaiset koulutuksen osat tukevat opiskelijan ammatillista kasvua, hyvinvointia tai kuntoutumista, joten ne voivat sisältää työelämään valmentautumista, harrastuksia tai muita opintoja, jotka tukevat koulutuksen tavoitteita ja opiskelijan jatkosuunnitelmia. Valinnaiset koulutuksen osat voivat olla myös opiskelijan kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan ammatillisen perustutkinnon ammatillisia osia, yhteisten tutkinnon osien osalajeita tai lukio-opintojen osia, jos opiskelijalla on valmiuksia ja edellytyksiä saavuttaa niiden ammattitaitovaatimuksia tai osaamistavoitteita. Valinnaiset koulutuksen osat on nimettävä ja niille on määriteltävä osaamispisteet, osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.</i>

2. Koulutuksen osat

2.1. Ammatillisen toimintakyvyn vahvistaminen, 0-25 osp (400005)

Osaamistavoitteet

Liikunta, liikkuminen ja motoriset taidot

Opiskelija

- omaksuu liikunnan osaksi terveellisiä ja aktiivisia elämäntapojaan sekä ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle
- selviytyy jokapäiväisistä karkea- ja hienomotorisista toiminnoista
- valitsee itselleen sopivia liikuntalajeja, joiden kautta saa elämyksiä ja myönteisiä onnistumisen kokemuksia
- hahmottaa kehonsa eri osat ja niiden toiminnan sekä hallitsee kehon osien toiminnot
- ylläpitää tai kohottaa omaa fyysistä kuntoaan.

Tavoitteena on, että opiskelija edistää liikunnan avulla aktiivista ja terveellistä elämäntapaa sekä ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvylle. Opiskelija selviytyy jokapäiväisistä karkea- ja hienomotorisista toiminnoista itselle soveltuvalla tavalla, ja hyödyntää tarpeellisia liikkumisessaan erilaisia apuvälineitä ja avustajapalveluita henkilökohtaisen tarpeen mukaan.

Itsetuntemus ja sosiaaliset taidot

Opiskelija

- arvioi omia kykyjään ja suorituksiaan itselleen sopivalla tavalla
- tunnistaa omia vahvuuksiaan, voimavarojaan ja kehittämistarpeitaan
- hahmottaa omaa erityisen tuen tarvettaan ja toimintakyvyn rajoituksiaan ja osaa hyödyntää tarvittaessa erilaisia palveluita ja tukea myös työelämän kannalta
- vahvistaa itsetuntoaan
- rakentaa realistista ja myönteistä minäkuvaansa ikävaihe ja toimintakyky huomioiden
- toimii vuorovaikutteisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- arvostaa itseään sekä muita tasavertaisina yhteiskunnan jäsenenä.

Tavoitteena on, että opiskelija ottaa vastuuta omaa elämäänsä koskevista ratkaisuista ja vaikuttaa omaan elämäänsä ja tulevaisuuteensa. Opiskelija arvioi omien edellytystensä mukaisesti toimintakykyään ja elämäntilannettaan. Hän rakentaa realistista ja myönteistä minäkuvaansa sekä vahvistaa itsetuntoaan ikävaihe ja toimintakyky huomioiden. Opiskelija toimii omien edellytystensä mukaisesti sosiaalisissa tilanteissa.

Arjen käytännön taidot

Opiskelija

- suunnittelee ja valmistaa kykyjensä mukaisesti terveellistä ruokaa sekä edistää omaa hyvinvointiaan oikeiden ruokailutottumusten avulla
- huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan, pukeutumisestaan ja ulkoisesta olemuksestaan
- pitää yllä vuorokausirytmιάän, seuraa ajankäyttöään ja noudattaa aikatauluja

- käyttää rahaa mahdollisimman itsenäisesti sekä tekee arkielämään ja itsenäiseen asumiseen liittyviä ostoksia
- tekee omaa arkielämää koskevia päätöksiä ja valintoja sekä pohtii ja suunnittelee omaa ammatillista tulevaisuutta
- hyödyntää jokapäiväisessä elämässään tarvitsemiaan palveluita ja tukea, apuvälineitä ja avustajapalveluita
- löytää itselle soveltuvimman asumismuodon riittävine tuki- ja ohjauspalveluineen
- luo itselleen viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön ja pitää siitä huolta (siivous, tekstiilihuolto, pienet korjaustyöt)
- käyttää liikennevälineitä ja liikkuu mahdollisimman itsenäisesti
- toimii aktiivisena ja sosiaalisena kansalaisena ja kuluttajana.

Tavoitteena on että, opiskelija selviytyy arkielämään ja asumiseen liittyvistä jokapäiväisistä toimistaan mahdollisimman itsenäisesti. Hän hyödyntää jokapäiväiseen toimintaan liittyviä palveluita ja tukea, apuvälineitä ja avustajapalveluita sekä kykenee ottamaan vastuuta omasta elämästään omien edellytystensä mukaisesti.

Vapaa-ajan toiminta

Opiskelija

- hyödyntää harrastuksia ja vapaa-aikaansa oman hyvinvointinsa edistämiseksi ja sosiaalisten suhteiden luomiseksi
- tutustuu erilaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin
- osaa valita itselleen sopivan harrastuksen
- ymmärtää vapaa-ajan merkityksen työn ja opiskelun vastapainona
- tutustuu taide- ja kulttuuripalveluiden ja tapahtumien tarjontaan.

Tavoitteena on, että opiskelija tutustuu erilaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja osaa viettää vapaa-aikaansa omaa hyvinvointiaan ja sosiaalisia suhteitaan edistävällä tavalla.

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Opiskelija

- käyttää yhteiskunnan palveluja oman elämäntilanteensa mukaisesti
- asioi oman kotikuntansa viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa sekä suunnittelee omien tukipalvelujensa toteuttamista heidän kanssaan
- toimii yhteiskunnan ja lähiyhteisönsä jäsenenä
- toimii omien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti.

Tavoitteena on, että opiskelija tietää keskeisiä yhteiskunnan palveluita ja osaa hyödyntää niitä omassa elämässään henkilökohtaisen elämäntilanteen mukaisesti. Hän tietää omia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ja toimii yhteiskunnan jäsenenä sekä osallistuu oman lähiyhteisönsä toimintaan.

2.2. Opiskeluvalmiuksien vahvistaminen, 0-15 osp (400006)

Osaamistavoitteet

Oppimaan oppiminen

Opiskelija

- tunnistaa oman oppimisensa vahvuuksia sekä kehittämishaasteita
- löytää itselleen sopivia opiskelutekniikoita ja oppimis- ja työskentelytyylejä sekä oppii käyttämään itselleen soveltuvia oppimista tukevia apuvälineitä
- osaa opiskella ja työskennellä itsenäisesti, parin kanssa ja ryhmässä
- löytää ratkaisuja käytännön ongelmatilanteisiin.

Tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa opiskeluvälmiudet, joiden avulla hän saa elämässään, työssään ja mahdollisissa jatko-opinnoissa tarvittavat valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Opiskelija osaa omien edellytksiensä mukaisesti tehdä havaintoja, hakea tietoa, vastaanottaa, käyttää, siirtää ja soveltaa tietoa päivittäisessä toiminnassa ja ongelmanratkaisussa. Hän sitoutuu ja löytää motivaation opiskeluunsa ja oppii asettamaan itselleen tavoitteita ja työskentelemään tavoitteellisesti.

Viestintä, vuorovaikutus ja kommunikaatio

Opiskelija

- osaa toimia vastavuoroisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ilmaisee itsensä arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla suullisesti, kirjallisesti, kuvallisesti tai yksilöllisten kommunikaatiomenetelmien avulla
- käyttää viestintätilanteissa yksilöllisten tarpeiden mukaisia, puhetta tukevia tai korvaavia kommunikaatiomenetelmiä ja niihin liittyviä apuvälineitä
- löytää oman ilmaisunsa vahvuudet ja uskaltautuu kokeilemaan uusia ilmaisumuotoja
- ymmärtää suullista ja kirjallista viestintää arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla
- osaa hyödyntää erilaisia viestintävälineitä, kuten kirjallisuutta, elokuvia, teatteria, radiota ja tietoverkkoja hankkiakseen tietoja, elämyksiä ja kokemuksia.

Tavoitteena on, että opiskelija viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa itselleen soveltuvimpia kommunikointimenetelmiä käyttäen arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla. Opiskelija osaa käyttää itselleen ominaisinta vuorovaikutustapaa päivittäisissä toiminnoissa. Vieraskielisillä opiskelijoilla tavoitteena on erityisesti heidän edellytksiensä mukainen suomen tai ruotsin kielen käyttötaito.

Tietotekniikka ja tiedonhankintataidot

Opiskelija

- käyttää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä oppimisensa tukena ja apuvälineenä
- kehittää tietoteknisiä taitojaan niin, että hän voi hyödyntää niitä arkielämässä ja työelämässä
- hyödyntää keskeisiä tiedonhankintamenetelmiä elinikäisessä oppimisessa, arkielämässä ja työssä
- ymmärtää monilukutaidon perusasiat sekä sosiaalisen median perussäännöt
- käyttää tietoverkkoa turvallisesti.

Tavoitteena on, että opiskelija hankkii edellytystensä mukaisia tieto- ja viestintäteknologian taitoja, joita hän tarvitsee arki- ja työelämässä sekä opinnoissaan.

Matematiikan taidot

Opiskelija

- osaa arkielämässä ja työelämässä tarvittavia käytännön matematiikan taitoja
- käyttää laskinta ja muita apuvälineitä laskemisessa.

Tavoitteena on, että opiskelija hankkii edellytystensä mukaiset matematiikan tiedot ja taidot, joita hän tarvitsee arkielämän ja työelämän edellyttämissä laskutoimituksissa ja ajankulun hahmottamisessa.

2.3. Työelämään valmentautuminen, 0-20 osp (400007)

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- harjoittaa ammatillisia taitojaan ja tutustuu erilaisiin töihin ja tehtäviin (luokittelu, lajittelu, työn organisointi, työn järjestys – oppimisvalmiudet suhteessa työhön)
- hankkii käytännön työkokemuksia erilaisissa toiminta- ja työympäristössä ja löytää oman tapansa tehdä työtä
- muodostaa käsityksen itsestään työntekijänä sekä tunnistaa vahvuutensa ja tuen tarpeensa työntekijänä
- osaa arvioida omaa työsuoritustaan
- toimii työyhteisön ja ryhmän jäsenenä
- tietää työyhteisön keskeisiä toimintaohjeita ja sääntöjä, kuten työnantajien ja työntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet
- löytää edellytystensä mukaiset työtehtävät ja työympäristön yhteistyössä tukiverkostonsa kanssa
- hallitsee edellytystensä mukaisesti käytännön työtehtävissä tarvittavat työmenetelmät, tuntee työtehtäviensä työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja osaa noudattaa niitä
- hyödyntää tarpeidensa mukaisia työllistymiseen ja työn tekemiseen liittyviä tukitoimia ja -palveluita.

Tavoitteena on, että opiskelija hankkii työelämävalmiuksia tutustumalla erilaisiin työtehtäviin ja löytää omien edellytystensä mukaisia tapoja tehdä työtä sekä soveltuvan työpaikan. Opiskelija työskentelee mahdollisimman aidossa työympäristössä valmentautuen työtehtävien suorittamiseen ja työelämään. Opiskelija osaa toimia työyhteisön toimintaohjeiden mukaisesti. Opiskelija hyödyntää tarpeidensa mukaisia tukimuotoja työllistymisessään.

3. Työhön ja itsenäisen elämään valmentavan koulutuksen osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen lähtökohtana ovat opiskelijan tarpeet. Koulutuksen osien osaamistavoitteet, tarkempi sisältö ja laajuus valitaan koulutuksen perusteista henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Koulutuksen osat arvioidaan suhteutettuna yksilöllisiin tavoitteisiin. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus mahdollistaa poikkeustapauksissa myös jatko-opintoihin hakeutumisen opiskelijan yksilöllisten valmiuksien mukaisesti.

Koko koulutus on erityisopetusta, ja kaikille opiskelijoille laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma. Siinä määritellään opintojen ajallinen kesto sekä eri osaamistavoitteisiin käytettävä aika sekä niiden yksilöllinen laajuus. Opiskelun tavoitteet ja painopistealueet voivat muuttua opiskelun kuluessakin mm. opiskelijan elämäntilanteen tai terveydentilan muutoksien vuoksi.

3.1. Toimintakyvyn kartoitus

Opiskelun alkuvaiheessa opiskelijan toimintakyky arvioidaan/kartoitetaan, jotta hänen vahvuuksiensa ja tuen tarpeensa voidaan tunnistaa. Toimintakyvyn ja osaamisen selvittämiseksi tulee käyttää monipuolisia menetelmiä kuten aikaisempia tutkimuksia ja lausuntoja, havainnointia, kokeiluja, opiskelijan itsearviointia sekä tarvittaessa testauksia ja kartoituksia. Opiskelijan tilannetta ja toimintakykyä selvitetään fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta. Näistä saatua tietoa käytetään yksilöllisten osaamistavoitteiden lähtökohtana. Toimintakyvyn kehittymistä ja vahvistumista arvioidaan koko opintojen ajan sekä niiden päättyessä.

4. Osaamisen arviointi

Koulutuksessa voidaan poiketa arvioinnin yleisistä perusteista näiden koulutusten perusteiden määräämällä tavalla. Opiskelijan arvioinnissa opiskelijan osaamista verrataan koulutuksen perusteiden pohjalta laadittuihin opiskelijan henkilökohtaisiin osaamistavoitteisiin. Nämä osaamistavoitteet tulee kirjata opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa osaaminen arvioidaan sanallisesti, jolloin kuvataan, miten opiskelija on saavuttanut osaamistavoitteensa. Tarvittaessa voidaan osaamisen arviointia täydentää myös kuvallisella arvioinnilla.

Osaamisen arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat muutokset opiskelijan opetukseen ja oppimisen tukemiseen. Muutokset kirjataan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Valinnaisissa koulutuksen osissa mahdollisesti suoritettujen ammatillisen tutkinnon osat tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueet arvioidaan siten, kuin niitä koskevissa tutkintojen perusteissa määrätään.

5. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen kuvaus, arvoperusta ja koulutuksen tavoitteet

5.1. Koulutuksen kuvaus

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on tarkoitettu eniten erityistä ja laajaa tukea tarvitseville henkilöille, jotka näin voivat saada henkilökohtaisten tavoitteiden tai valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta, kuitenkin niin, että koulutuksen tavoitteena ei pääsääntöisesti ole ammatilliseen koulutukseen siirtyminen. Opiskelijan jatko-opintosuunnitelmaan voi kuitenkin sisältyä esimerkiksi ammatillisten perustutkintojen yksittäisten tutkinnon osien tai ammattitaitovaatimusten suorittaminen.

Koulutus toteutetaan kokonaisuudessaan erityisopetuksena. Sen avulla turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva oppiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvaminen. Erityisopetukseen liitetään tarvittaessa muita tukitoimia ja kuntoutusta yhteistyössä opiskelijan lähiverkoston ja kuntoutuspalveluiden tuottajien kanssa. Koulutus on osa kokonaiskuntoutusta, jota toteutetaan yhteistyössä moniammatillisesti ja monialaisesti eri tahojen kanssa.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä ja suoritus aika on vähintään yksi vuosi. Suoritus aika määräytyy opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden ja valmiuksien perusteella. Päätös suoritusajasta tehdään opintojen alussa, mutta päätöstä voidaan muuttaa koulutuksen aikana. Koulutuksen suoritus aika voi kuitenkin olla pitempi, enintään kolme vuotta.

Koulutuksessa on liikkumavaraa koulutuksen osien osaamispisteissä, jotta opiskelija voi suunnitella opintonsa joustavasti henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

Jotta koulutuksellinen tasa-arvo toteutuu, jokaisen opiskelijan työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen tukena tulee olla henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, jota päivitetään aina tarvittaessa koulutuksen aikana. Se perustuu opiskelun alussa tehtävään alkukartoitukseen.

5.2. Koulutuksen arvoperusta

Koulutuksen arvoperusta on ihmisyyden, jokaiselle kuuluva ihmisarvo ja oikeus hyvään elämään. Keskeiset siihen liittyvät arvot kuten tasa-arvoisuus, suvaitsevaisuus, erityisyyden kunnioitus ja itsemääräämisoikeus ohjaavat koulutusta ja siihen liittyvää päätöksentekoa. Koulutus korostaa yksilöllisyyttä ja pyrkii samalla tukemaan yhteisöllisyyttä. Opiskelija kohdataan aktiivisena, tavoitteisiinsa pyrkivänä oman elämänsä asiantuntijana, jota tuetaan ja ohjataan ottamaan vastuuta opiskelustaan ja ihmisenä kasvamisestaan.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen osallistuvilla opiskelijoilla on yhdenvertainen oikeus opetukseen ja oppimiseen. Koulutus edistää erityistä tukea tarvitsevien nuorten mahdollisuuksia hyvään elämään ja elinikäiseen oppimiseen. Opiskelijoiden täysivaltaisen osallistumisen edistämiseksi on fyysinen ja sosiaalinen ympäristö muokattava esteettömäksi sekä varmistettava teknologian ja palveluiden saavutettavuus.

5.3. Koulutuksen tavoitteet

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen tavoitteena on antaa sairauden tai vamman vuoksi erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta.

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija itsenäistyy elämän eri osa-alueilla ja valmentautuu työhön. Hän selviytyy jokapäiväisessä elämässään mahdollisimman itsenäisesti, kehittää omatoimisuuttaan ja työhön ja ammattiin suuntautunutta toimintakykyään erilaisissa ympäristöissä. Hän saa itselleen sopivia keinoja selviytyä arjessa ja toimia yhteiskunnan kokonaisvaltaisena jäsenenä. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija tutustuu työelämään ja löytää itselleen sopivan muodon osallistua siihen. Koulutuksen aikana selvitetään itsenäisen elämän edellyttämät ohjaus- ja tukipalvelut sekä tarvittavat apuvälineet.

5.4. Pedagoginen kuntoutus osana koulutusta

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavaan koulutukseen voi sisältyä kuntoutusta ja kuntouttavaa toimintatapaa. Tällöin pääpaino oppilaitoksessa on pedagogisella, oppimista tukevalla kuntoutuksella. Pedagogisella kuntoutuksella tarkoitetaan toimintaa ja toimenpiteitä, jotka edistävät ja vahvistavat opiskelijoiden hyvinvointia, yksilöllisiä oppimisvalmiuksia ja osallistumismahdollisuuksia. Pedagogisen kuntoutuksen lähtökohtana ovat opiskelijan yksilölliset oppimisedellytykset, tarpeet ja odotukset, toimintakyky ja voimavarat.

Koulutuksen tavoitteena on tällöin, että opiskelija itsenäistyy elämän eri osa-alueilla ja valmentautuu työhön henkilökohtaisten tavoitteidensa ja valmiuksiensa mukaisesti. Opiskelija kehittää omatoimisuuttaan ja toimintakykyään, omaksuu itselleen sopivia keinoja selviytyä arjessa sekä kykenee ottamaan vastuuta elämästään omien edellytystensä mukaisesti